

פרשת חקת - פרק ל"ח

שַׁעַר הַגְּלִגּוּלִים

מעשה נורא בבחור שנכנס בו רוח

מעשה בבחור אחד שנכנס בו רוח. באו אליו חכמים והשביעוהו בכל מיניט השבעות עד שהסכים לענות לשאלותיהם ואמר להם מה שמו, באיזו עיר גר בחייו וה שם אשתו. כשהזכיר את אשתו פרץ בבכי באומרו כי נשארה עגונה, שכן הוא טבע בים וחכמים סרבו להתירה להנשא והיא משרכת דרכיה בגלל זה. סימנים רבים נתן לדבריו ובקש מן החכמים שעמדו על ידו שיתירוה, אולם הם טענו כי עדיין היא אסורה. הם עמדו בתוקף על דבריהם גם לאחר שהרוח נשא ונתן עמהם והביא להם הוחכות מדברי חז"ל.

"מה היה עוונדך?" שאלוהו. השיב להם שבא על אשת איש בקושטנדינא ונתקיים בו מה שאמרו חז"ל: דין ארבע מיתות לא בטלו וכו'. לשאלתם מה שם האשה שזנתה עמו לא ענה באומרו שהיא מתה זה מכבר ואין שום תועלת שינקוב בשמה.

בעודנו מדבר, התרומם הבחור ועמד על רגליו. שאלוהו מדוע קם. השיב: מפני כבוד חכם פלוני שנכנס זה עתה לחדר. אכן ברגע זה נכנס אותו חכם ויחד עמו נכנסו ובאו כת של בחורים. אמר להם הרוח: "למה באתם אלי לראותיני?" הלא אתם עשיתם כמעשי וסופכם יהיה כסופי!" לשמע דבריו נבהלו הבחורים, אלא שהרוח לא הרפה מהם והוכיח להם שהוא יודע על מעשיהם הרעים. נכנסו דבריו

ריב שכר פרשת חקת - פרק ל"ח ועונש

לליבם והחלו לבכות ולהתוודות על מעלליהם. אז שאל אחד החכמים את הרוח מאין יודע הוא מה חטאו אלה. שחק הרוח ואמר: "וכי אין הפסוק אומר: וביד כל אדם יחתום" וכיצד רואה אתה את ידיהם והלא מוסתרות הן. שאלו החכם. על כך שחק הרוח והשיב: "אני רואה אפילו בחדרי חדרים" שאלו חכם אחד: "תאמר לי מה מעשי?" אמר לו: "על כבודו אין לנו רשות לדבר", שאלו למה מדבר הרוח עם פיך כאילו אתה מדבר? "וכי לא אמרו רז"ל במסכת ב"מ דף צ"ו: שלוחו של אדם כמותו וכו' ענה. על שאלת החכמים כיצד נכנס לגופו של בחור זה השיב: "טבעתי בים והדגים אכלו את בשרי והיתה רוחי משוטטת בארץ ומסתירה עצמה מעיני הבריות שהיו כולן מצערות אותי, עד שנכנסתי בפרה אחת. הפרה השתגעה ואז מכר אותה בעליה הגוי ליהודי אחד. אותו יהודי שחט אותה, במקום שנשחטה הפרה עמד בחור זה ובאותו רגע נכנסתי בו". דברי הרוח אומתו על ידי אנשים שנכחו במקום באותו זמן והם העידו שאכן מיד לאחר שנשחטה הפרה חש הבחור ברע.

הבחור לא ניצל. לאחר שמונה ימים נפטר והלך לעולמו.

(נשמת חיים)

אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש (בראשית ט', ה') אף להורג את עצמו הקדוש ברוך הוא דורש דמו ממנו ולמדך הכתוב הזה, שההורג את עצמו חייב והקדוש ברוך הוא עתיד לדרוש דמו מיד עצמו.

(מפרשים)

מעשה נורא

בשנת התמ"ח ליצירה בחודש אב נכנס רוח באשה אחת. שמונה חודשים היתה האשה חולה ולא ידעו הרופאים מה היה לה עד אשר נואשו מלרפאותה.

ביום שנכנסתי לחצר ביתה והיא ראתה אותי, נפלה על פניה והחלה לגמגם ואז ידעתי בברור שאכן נכנס בה רוח

של נפטר אחד.

לאחר תפילת מנחה הלכתי אליה יחד עם מספר אנשים כשרים. כשראתה אותנו האשה, נפלה שוב כפעם הראשונה. אז גזרתי חרם על הרוח וציויתי עליו להגיד לי מי הוא ואיזה הוא אשר מלאו ליבו לצער בת ישראל זמן רב כל כך. מכח החרם החל לגמגם בקולואני לא הבנתי דבר מכל אשר אמר. לפיכך גזרתי עליו שישב למקומו וחזר למקום הרגל להיות מוצנע שם, בצד ימין מקום בו היה לו להיות. בינתיים התאוששה האשה וספרה כי בפעמים הקודמות שבהן היתה נופלת לא שמעה דבר. רק בפעם הזו שמעה קול מדבר מתוך גופה ואומר: "מדוע מפציר בי כבודו שאדבר, ואני לא יכול כי במקום צר אני". לאחר שציויתי עליו לשים עצמו במקום שבו יוכל לדבר עימי, קם ועלה לגרונה ואז שאלתיו מי הוא. "אני אברה שניאור די קורוניאל" - אמר הרוח והוסיף - "חנקתי את עצמי מכיון שיום חופתי היה קרב ובא ובידי לא היו הוצאות החופה ומחמת בושה בחרתי במוות אף על פי שידעתי כי גדול יהיה עונשי. הנה ידוע למעלת כבוד תורתו כי אני אני הייתי בעל תשובה ומספר שנים לפני מותי הייתי בלבוש שק ואפר והתעניתי רבות, ולפני שחנקתי את עצמי צמתי שלושה ימים ושלושה לילות ונתתי צדקה והתודיתי על חטאי בתקוה שיועילו לי כל אלה להנצל מעונש אך לא הועיל לי דבר. להיפך רבה מכתתי ועוד מכריזים לפני: כיצד אבדת ברגע אחד כל מה שטרחת עליו. כיצד היו לריק כל התעניות שעשית למרק עוונותיך, והנה היית כבר מושלם ורצוי לפני המקום והחלוקא הנעשית מתשובה כבר היתה מושלמת ועכשיו קלקלת הכל, ובכל עת מעבירים אותי ליד קברי ואני רואה תלוי באויר בדמות לבוש כתוב עליו תשובה והוא מגוון הענן החושך". בדברו כל זאת בכה הרוח בכי גדול. לשאלתי מדוע הוא בוכה השיב: "בוכה אני מרוב צער על מה שעשיתי לעצמי וגם בגלל שכלתי נשאה לאחר והשומרים עלי אומרים

שאם לא הייתי עושה המעשה הרע הזה הייתי מגיע אל המנוחה ואל הנחלה, והנה הולד הזה שנולד למי שנשא את כלתי לאשה ימות בעוד זמן מה" וכך אכן היה.

"כיצד נכנסת אל האשה הזו?" נשאל הרוח והוא השיב: "הייתי בתוך קערה מלאה מים שמהם הכינותרופה עבור האשה שלא הרגישה טוב, כשנגעו בה המים נכנסתי לתוכה." "וכיצד זה החזקת מעמד בתוך המים בשעה שרתחו על האש?" נשאל הרוח לאחר שבני הבית ספרו שכך הכינו את התרופה. "הרוחות אינן נכוות מן האש" – ענה והוסיף – "ומאז במשך שמונה חודשים נמצא אני באשה זו".

אחר כך פתח וספר מה נעשה עמו מהרגע שבו נפטר האיש שבתוכו שכן. "יצאאתי מן הגוף בבהלה גדולה ומיד שמו אותי בכף הקלע והשליכוני סמוך לפתחה של גיהנם בצד ירושלים. באותו רגע יצאתי לקראתי מהגיהנם רבבות רשעים ומקלות של אש בידיהם והם דחפוני ולא הרשוני להכנס באמרם: סור מכאן טמא! השתדלתי להכנס חרף המכות הנוראות שירדו עלי מכל צד אולם לא הצלחתי מכיון שלידי עמדו שומרים שגם הם הפליאו מכותיהם בי. מחמת המכות נתפרקו כל חוליות נפשי ואני נמלטתי משם ופרחתי באויר. אלא שהמלאכים המחבלים רדפו אחרי והוסיפו להכותיני ללא רחמים, כה גדולים היו יסורי עד שאין ביכולתו של אדם חי להבין ולדעת מה חשתי באותן שעות וימים של עינויים. מאז לא היתה לי מנוחה לא בים ולא ביבשה לא בהרים ולא בגבעות שביניהם רחפתי נע ונד. רק ביום השבת הרפו ממני דחפוני לתוך חור אחד ומיד לאחר זאת השבת החלו שוב לרדפני וליסריני. לאחר שסיים הרוח את דבריו הפצרתי בו שיצא. הוא הסכים ורצה להשבע בתפילין שאכן יקיים הבטחתו ויצא.

ניסיתי להתחכם לו ובקשתי שיביאו בגד כפול ויאמרו לו שתפילין מוסתרים בו, אולם הוא ידע שאינם שם ורצה להשבע רק אם יביאו תפילין לפניו. אז עשיתי את רצונו והוא נשבע לצאת כעבור זמן מסוים. כשהגיע הזמן אמר לאשה כי הנה הוא מקיים הבטחתו ויוצא ומכיון שהוא מתבייש לצאת לפני הקהל הרב שנכח במקום, אמר שיצא בהחבא וכך היה. האשה הרגישה ברגע שיצא והבריאה מיד.

את האיש שבו היה הרוח הזה הכרתי עוד בחייו, וידעתי שהיה בעל תשובה גמור. פעם אחת בא אלי ושאל ממני תשובה על עוון אחד, הוא רצה לדעת אלו סגופים מחייבים הספרים הכתובים בעניני תקוני עוונות ואני אמרתי לו שאב הרחמן ירחם עליו כי בשגגב עשה מה שעשה ורק קוצר ידיעתו גרם לו לעשות כן.

מעשה בשני רוחות שנכנסו באח ואחות.באתי אליהם וגזרתי על אחד מהם בחרם שיאמר לי מי הוא. אחד עשר חדשים שהה הרוח בגוף האיש שסבל מאוד ממנו ולא ידע מפני מה הוא סובל. לאחר שהשבעתיו פעמים אחדות החל לדבר בקול נמוך וספר כי הוא פלוני מוכר העופות. כאשר שמעתי את שמו נזכרתי בו, שכן הכרתיו בחיו כאיש כעסן ובעל מעשים רעים. לשאלתי על מה נענש השיב כי היה שרוי בחובות גדולים ופחד שמא יזדקק לרחמי הבריות לכן המית עצמו באוכלו סם המוות.

"האם ראית את מלאך המות לפני מותך?" שאלתיו. "לא ראיתיו" ענה לי רק סבלתי מאוד כשיצאה הנפש מן הגוף ומיד דחפוני לפתחה של גיהנם אשר בצדה של ירושלים. "למה נדחפים כל הרוחות לפתח זה דוקא?" שאלתיו והוא ענה: "משום ששם הפתח גדול משאר פתחי הגיהנם, וכשעמדתי בפתחו של גיהנם יצאו רשעים לקראתי ולתא הניחו לי להכנס". "האם ראית הרבה רשעים שם?" שאלתיו

והוא ענה: "לא ידעתי מה אני רואה כי היה שם חושך גדול ועבה שאי אפשר כלל לדמותו, אולם ראיתי שם צדיקים שעלו מהעולם הזה ועברו בפתחו של גיהנם ונאחזו בכנפיהם נפשות שוכני הגהינם שהיו יוצאים מאותו החושך והולכים עמם. ראיתי והנה בגדי הצדיקים נשרפים מעט בעברם שם".

דברי הרוח בענין הבגדים הפליאוני ואני שאלתיו: "וכי בגדים יש להם שם?" "אין הם לבושים בבגדים של בשר ודם, בגדיהם ענין רוחני הוא". השיב לי ופתח בתאור תלאותיו, וכך ספר:

שלושה רוחות הייו תחת פקוחם של מלאכי חבלה. אני ורשע אחד מאיסטנבול ורוחו של אברהם שניאור שנכנס באשה אחת ויצא ממנה, כל השבוע היינו תחת השגחתם של מלאכי החבלה שהציקו לנו מאוד. רק בשבת הניחו לנו והיינו שרויים בתוך חור אחד ומספרים זהלזה על המעשים הרעים שעשינו אשר הביאו עלינו את כל הרעה הזאת. הרשע היה אשכנזי שהיה מתגבר עלינו ומוליכנו למקומות שבני אדם מטילים שם מימיהם והיינו סובללים בגללו מריחות רעים, ועוד היה לועג לנו ואומר: הלא שניים אתם ואני אחד ואיך זה שאינכם מתגברים עלי? יוצא איפוא שאני בעל הכח, וכשהיינו רוצים להתנגד לו ולענות לו על דבריו החצופים היה מחרף ומגדף עד שנאלצנו להכנע לו וללכת אחריו למקום שסחב אותנו. בשאר ימות השבוע התענה אותו רשע יחד עמנו ואז לא היה גדול כוחו כבשבת, שכן המכות הנוראות שקבלנו היו חותכים בנו כסכין בבשר החי. סבלנו כל כך עד שגם בשבת שבו הניחו לנו היינו בוכים מהפחד על מה לנו בשבוע הבא. אברהם שניאור שהיה עמנו בכל מקום ספר כי בימיו היה בעל תשובה והוא אינו יודע על מה נענש כל כך, ואני אמרתי לו שזה מפני שאבד עצמו לדעת ואחרי שיתמו סבלותיו יקבל שכר המצוות אשר עשה.

אחר כך שאלתי אותו אם מתאוה הוא לדבר אכילה והוא השיב כי בהיותו משוטט כרוח לא התאוה לאוכל, אך כעת, בהיותו בגופו של אדם חש הוא בתאות האכילה ובשאר תאוות הגוף כפי שהיה רגיל בהיותו בין החיים וכן מרגיש הוא בצער וכאב כשגופו של האיש שבו הוא נמצא, מצטער וכואב. לשאלתי האם הוא תמתאוה הוא גם לדבר עבירה השיב בשלילה באומרו כי גם בחייו לא היה מתאוה לדבר עבירה שכן היה כל ימיו שותה יין ומשתכר, ובגלל שהיה שיכור לא התפלל ולא עסק בתורה ובמצוות ובליל הסדר לא אמר את ההגדה ורק היה שותה יין בלי סוף לכן, הוסיף הרוח ואמר בבכי-, אין הוא מניח לבחור הזה שבגופו נכנס, ללכת לבית הכנסת ואין הוא יכול להמנע מכך, מכיון שגם בחייו היה היין מונע ממנו כל דבר שבקדושה וגורם לו לעשות מעשים האסורים.

"היכן הוא חברך אברהם שניאור?" שאלתי אותו והוא אמר: לפני שמונה חודשים ספר לי כי נכנס בגופה של אשה אחת שהכינו לה תרופה ממים שהוא נמצא בהם, עכשיו איני יודע היכן הוא ובינתיים נכנסתי אני בגופו של נער זהוגופו של האשכנזי ימח שמו נכנס בגופה של אחותו. "למה נכנסתם באח ובאחותו?" שאלתי והוא ענה לי: "לא התכוונתי להכנס בנער זה. ביום שבת הייתי בחצר ורציתי להכנס לגופה של אשה אחת אז ראיתי את הנער משליך דבר מה לחצר ובואתו רגע נתנו לי רשות להכנס בו. אזי נכנסתי לקיתון מים שהנעש שמה ממנו וכך נכנסתי לתוכו וזה לי עחד עשר חודשים שאני יושב בקרבו, ואילו לא היה בא מעלת כבוד תורתו לדבר עמי לא הייתי מדבר עסשום אדם בעולם עד שימות הנער הזה" לאחר מכן החל הרוח לפרט את מעשיהם של האנשים אשר נכחו במקום וכל אחד מהם הודה כי נכונים הם דבריו, ואני הוספתי לדבר עמו. לשאלתי אם חש האו באויר העולם כמו בעת שחש בו בחייו, השיב כי העולם נראה בעיניו חשוך עד מאוד ובו להבת אש נוראה רק בשבת נראה העולם בהיר

ואויבו צלול וזאת עד צאת שלושה כוכבים שאז יוצאת השבת ושוב היו מתחילים יסורחו.

"מי משלושתכם סבל ביותר? שאלתי אותו והוא השיב: "אברהם שניאור התייסר יותר מכולנו מכיון שבימיו טרח לחזור בתשובה ולבסוף אבד הכל במו ידיו. וכיצד מכים אתכם?" שאלתי "מכים אותנו מאחור - השיב והוסיף - ואין לנו רשות להסתובב ולהביט בפני המכים". וכיצד זה יכול רוח לדבר והרי אין להם כלי דיבור כגון: לדון ושפתיים?" שאלתי והוא השיב כי אינו יכול להסביר לי זאת. לשאלתי מה גודלו השיב שאין גודלו של הרוח קבוע, שכן הכל לפי רוחניותו של האיש בהיותו בחיים. על עצמו העיד כי גודלו כגודל אגוז קטן וכי יש רוחות קטנים ממנו. הוא גם אמר כי אינו עולה לגרוננו של הנער מחשש שמא יחנוק אותו לכן דבורו נמוך ונשמע כמדבר מבטנו של הנער. הוא גם ספר שבשבת היה מאיר יותר מבכל ימות השבוע מכיון שרוח אחד של שבת בקומתו ובכמותו היה מתלבש בו.

מה שמעת בהיותך פורח באויר העולם?" שאלתי אותו והוא השיב: "שלוש פעמים ביום הייתי שומע כרוז שהיה מחרים שלושה בני אדם, נוקבים בשמו של האיש ואומרים: פלוני - בגלל שמקלל אביו ואמו, פלוני - על שבעל ארמית ופלוני על שמסתכל תמיד על נשים וכל מחשבותיו ללכוד אותן ברשת העבירה". כששמעתי את שמות האנשים נוכחתי לדעת שאני מכיר אותם ומעשיהם הרעים מפורסמים היו. "כיצד יודע אתה מה היא העבירה של כל אחד?" שאלתי והוא ענה: בצידה של רוחו נראית צורה מכוערת בתכלית הכיעור ובתוך צורה זו כתובה העבירה שהחוטא עבר עליה. העבירה עצמה נעשית שד והולכת לצידו כל זמן שלא שב ממנו, צורה זו מכריזה על העבירה אך גם אינה מניחה לבייש את הרוח בתקוה שיחזור בתשובה".

"האם שמעת מכריזים טובה על אנשים?" שאלתי והוא השיב: "לא שמעתי אבל אברהם שניאור ספר לי ששמע כרוז מכריז בקול שמחה וצהלה ורקול ערב נשמע מסוף העולם ועד סופו ונשמע הכרוז הז הבאזני כל הבריות שבעולם, וכה אמר הכרוז: ' הזהרו בפלוני ופלוני שכל הנוגע בהם כאילו נוגע בבבת עינו". דבריו הפליאוני ואני שאלתי: "אם אומר אתה שהקול נכנס באזני כל הבריות שבעולם כיצד זה שמע את הקול אברהם שניאור ואתה לא שמעת אותו?" על כך השיב שכדי לשמוע את הקול הזה צריך זכות ורשות ניתנה לאברהם שניאור לשמוע את הקול כדי להענישו בזה שיראה כמה איבד, שכן, בשעה שעשה תשובה היו גם עליו מכריזים כך ועתה הפסיד הכל בכך שאבד עצמו לדעת". "ומה טעם שומעים את הקול שאר בריות שבעולם?" "כדי שיפול עליהם פחד".

באותה עת היה רעב בעיר, לכן שאלתיו אם ידוע לו בגין איזהעוון הגיע רעב זה לעיר, על כך ענה: "בעוון מוכרי מזונות שמיקרים אותן ולא רק זאת אלא שנשבעים לשקר ומנבלים את פיהם."

לבסוף סיפר כי היה פורח באויר בגובה של שלוש קומות וסיים את דבריו בבקשה לשתות לוג יין טובו משובח כמו שהיה נוהג לשתות בהיותו בחיים. לשאלתי, מה תועלת יש לך עכשיו מן היין" השיב"אדי המים עולים בראשו של הנער השותה אותו ומכיון שהוא מתפשט בכל הגוף יש לו לרוח שמחה כשמחת החי השותה ומשתכר. מלאתי את בקשתו ונתתי לנער לשתות יין. אחר כך שאלתי אותו אם הוא מתאוה ללכת אל הקבר בו טמון גופו, אך הוא לא ידע היכן קברוהו מכיון שלא ראה כשהוליקוהו לקבר, שכן, מיד לאחר שיצאה נשמתו מוגפו השליכוהו עד שער הגהינם. אז שאלתי את השאלה שכבר שאלתי לפני כן , אם ראה רשעים בגהינם ,

והוא השיב לי שכבר אמר לי לפני כן ולא ראה דבר מפאת גודל החשכה ששררה שם, אפילה נוראה ובתוכה גפרית, מלח וזפת. הנתכים על ראשי הרשעים,,ועסכל זאת רציתי להכנס לשם,אמר הרוח. אלא שמלאכי החבלה לא הניחו לי. לשאלתי היכן פתחו של הינום, האם הוא בין הרים וגבעות או על פני השדה, האם הוא חור באמצע הקרקע ואז אמר וכיצד צורתו, השיב כי אינו יכול לתאר חי כל זאת."מה עוד ראית בהיותך פורח באויר הכעולם?" שאלתי והוא השיב: " עברצי בין צוצאות הכסף והזהב והשמש שם מכה כאש. החום הנורא לא הציק לנו אולם מלאכי החבלה היו מכים בנו ואל יכולנו להתעכב בשום מקום ויתר מרגע אחד. היינו גם בהרי החושך ושם ראיתי פתח נוסף לגיהנם. גם לשם לא הניחו לנו להכנס. עברנו גם ליד נהר הסבטיון, ראיתיו והנה הוא נהר גדול ובו מים רבים ולידטו אבנים גדולות, רציתי לעבור מעבר לנהר ולהכנס אל בני ישראל אשר בחיי שמעתי שהם שם נמצאים, אלא שלא הניחו לי בטענה כי טמא לא יעבור בתוך הנהר. בהיותי פרוח באויר - הוסיף הרוח וספר - ראיתי מיני פרות ואילנות שאין סוף לגדלם ולקומתם ואותם כוכבים שבני אדם רואים אותם קטנים נראים לעיננו גדדדולים עד מאוד" את דבריו זסיים באומרו: דע לך כי יש בכוחינו להתפשט בכל הגוף ולא רק בכל הגוף אלא יש בנו כח ויכולת להתפשט באופן כזה שכל הבית יתמלא בנו".

הפסקתי לדבר עם הרוח והלכתי לביתי. בערב חזרתי ושאלתי שוב אם הוא חפץ לראות את קברו. "כן" ענה לי. בבוקר רציתי לקחתו אל קברו, אך הוא סרב באומרו כי לפני כן רוצה הוא להכנס לתוך הים לטבול. בקשתי מאבי הנער שבתוכו שכן הרוח, שיקח את בנו אל הים והוא עשה כן ונכנס עם הנער לתוך הים. לפתע החל נער להתרחק בשחיה מהירה, שכן הרוח היתה מוליכו במהירות גבוהה עד שלא היה בכוחו של אדם להשיגו. משראינו זאת נבהלנו מאוד,

שכר פרשת חקת - פרק ל"ח ועונש רכא

חששנו לגורלו, אך הוא תכף חזר לשפת הים, טבל והתלבש. אחר כך הלכנו לקברו של האיש בעל הרוח. כל אחד מאתנו זרק אבן על קברו לשם כפרה. כשרצה גם הנער לזרוק אבן התעקמה זרועו לאחוריו ולא יכולנני אני ואביו להחזיר את הזרוע למקומה עד שהשליך את האבן מיד ארצה. גם נסיונותיו הנוספים לזרוק אבן על הקבר עלו בתוהו. הסתכלתי על הנער וראיתי שעניני דולקות כאש בש עה שהיה מרים אבן להשליכה על הקבר, וזאת מכיון שהרוח אשר בקרבו היה נכנס בראשו ובזרועותיו ומעכב בעדו מלעשות כן. הנער ארמ לנו כי בשעה שמרים ידו לזרוק את האבן הוא רואה לפניו גוף עומד על הקבר ופניו ירקרקות כטיט ושחורות כעורב. הנער תאר את האיש שמעולם לא ראהו ואנחנו שהכרנו אותו נוכחנו לדעת כי אכן זה האיש אשר קבור שם. אז בקשתי מהרוח שתצא מגופו של הנער וקבעתי ללו זמן. גם בקשתי ממנו להשבע שלא יעבור על הזמן שקבעתי לו. הוא הסכים ובקש תפילין, שמתתי תפילין ביד הנער והרוח נשבע מתוכו בשם הקל הגדול והנורא שכתוב באלו התפילין שהוא יוצא ביום 8 שנקבע. "מהיכן תצא?" שאלתי והוא השיב: "מסי הטבעת". חששתי שאם יעשה כן יזיק לנער לכן הפצתי בו שיצא מצפורן הרגל. "איני רשאי לעשות כן" השיב לי אז אמרתי לו, שאני אתפלל עליו שיתן לו הקדוש ברוך הוא רשות לצאת דרך הצפורן שברגל ולא דרך פי הטבעת כדי שלא יוסיף טומאה על טומאתו.

ביום שנקבע לו לצאת מגופו של הנער, הקדמתי ובאתי אליו מבעוד לילה. כראותו אותי שמח מאוד ועכב אותי לידו. מיד שלחתי לקרוא לשני תלמידי חכמים וכששהם באו החל הנער לצחוק ולהתהולל ובקש שנסעד עמו. הסכמנו והוא אכל אכילה גסה המספגקת לשלושה אנשים באומרו: מחר אני יוצא מכאן לכן אני אוכל הרבה ולכן אני שמח הלילה, היות ומחר אתחיל שוב להתענות ומי יודע עוד כמה עונשים

צפויים לי". לשמע דבריו חששתי שמא מתחכם הוא איתי ולא ייצא לכן הזכרתי לו כי עומד הוא בשבועתו. "אעשה כאשר אמרתי", אמר הרוח והוסיף: "וכי עבריין אני? אם הבטחתי לצאת - אצא". לשאלתי אם יאות לצאת מהיכן שבקשתי ממנו, השיב כי אינו יכול ואני יראתי פן יזיק לנער חזרתי והפצרתי בו. אז החל האו לצחוק מהעומדים שם ולהכות אותם עד שגערתי בו והתישב ושתק. לאחר זמן מה אמר בלשון רכה: "איני יודע מה לעשות, מתירא אני מאוד מן הצער הנכון לי ברגע שאצא מכאן", באומרו כן פרף בבכי ובקש שאלך עמו לטבול ואחר כך אלך עמו לקברו ואני עשיתי את רצוננו.

כשחזרתי בחרתי מנין אנשים כשרים ובקשתי לצאת דרך הצפורן שברגל. אז אמר לי הרוח: "הנני מסתתר באבר אחד ששם לא אשמע את החרמות שתחרים אותי בהם לצאת". הוא אמנם עשה כן, אך אני גזרתי עליו חרם גדול בכמה נרות שידליקו אותם ויכבו אותם ותינוקות יענו אמן, אלא גם לאחר שעשיתי כל זאת לא נענה לי הרוח. רק הנער דבר ואמר ששומע הוא קול המכריז בקרבו ואומר שכל החרמות האלו יבואו על אומות העולם המיציירים ומציקים לעם ישראל. הוספתי לקרוא לפניו קללות הכתובות בתורת כהנים ושבמשנה תורה ולא הועלתי. להפך, לפתע התחיל להכאיב לנער ולצער. אז כתבתי דבר מה בקמיע ומחיתי את הכתיבה במים והגשתי את המים לפי הנער שישתה מהם אלא שהוא סרב וסגר את פיו בשיניו בחזקה עד שהיה צורך לנתק את שיניו העליונות משיניו התחתונות בחתיכת ברזל ואז שפכתי לתוך פיו את המים, ברגע זה החל לבכות בקול מר וקרא: "תנו לי זמן של חצי שעה, רציתי לעשות כדבריו אלא שהוא ניסה להתחכם ועלה בגרונו של הנער והחל להפילו ארצה פעם אחר פעם, למראה הנער המתענה קמו אביו ואמו להכותו בקראם: "רשע! עד כמה תצער את בנינו? איננו יכולים

שכר פרשת חקת - פרק ל"ח **ועונש** רכג

לראות עוד בסבלו!" לרגע הניח הררוח לנער אך מיד החל להתעמר בו וגרם לנער להתפרע ולשבוראת כלי הבית הוא גם הכריח אותו להסכים להמיר את דתו. לא ידענו מה לעשות עמו והנה קם הנער על רגליו ואמר כי שומע הוא קול בקרבו האומר שיצא עוד היום מתוכו, ואת התנהגותו המוזרה תרץ באומרו כי כעס עלי על שהבאתי עמי אנשים אשר הוא לא צוה להביאם, וגם מפני שהפצרתי בו לצאת ממקום שאינו יכול לצאת על אף שיודע הוא שלטובתו התכוונתי כדי שלא יוסיף טומאה על טומאתו, אלא שמלאכי החבלה השומרים עליו גזרו שיצא דווקאדרך פי הטבעת.

בעודנו עומד הרגיש הנער רוח חזקה יוצאת מלמטה בכאב גדול. ביצאתו עשה הרוח קול רעש גדול שנשמע בכל הבית ונכנס לתוך קערה אחת שהחלה לפתע להתנועע מצד לצד ולקפץמעלה ומטה פעמים מספר. ברגע זה נכנס אבי הנער לחדר והקערה כאילו קפצה לקראתו והוא נתקל בה, נפלה ונשברה לחתיכות, כל אותו הזמן שכב הנער על הרצפה ולא זז. מיד נגשו אליו והשקוהו מעט מים. כששבה אליו רוחו אמר כי מרגיש הוא שהרוח יצאה ממנו. בבגדו, במקום משם הרוח יצאה נראה קרע גדול ואז ידענו לבטח כי הרוח יצאה. מיד חבקו האב והאם את בנם ושמחו בו שמחה גדולה יחד עם כל העומדים סביב.

לאחר שנרגעו מהשמחה הגדולה, נזכרו האב והאם בבתם שהיתה בת שש בלבד ובתוכה רוחו של האשכנסי ההוא שהיה מצערה מאוד. רשע גמור היה, כופר בעיקר וכל דבריו שקר וכזב. צערם של ההורים גדול היה כשנסכרו בדברי הרוח שהיה בבנם שספר להם כי רוח האשכנסי הכריז שלא יצא מגוף הילדה בשום אופן שבעולם, לבד מדבר אחד, היה חושש שמא יחרימו אותו בעשרה.

אזי פניתי אל הרוח ושאלתי: אם כה בטוח הוא בעצמו שלא יצא כיצד מתירא הוא מחרם של עשרה. על כך השיב לי כי אינו מתירא מן החרם עצמו אלא רק מן הנזק הנגרם לו מכח החרם. לפיכך הקמנו מנין של עשרה והחרמנו אותו אך לא יכולנו לו כיון שהיה עולה בגרונה של הילדה מצחק ומגדף גידופים שאין להעלותם על הכתב ודורש מיני מתיקה ומאכלים שונים וכשהיינו מתעכבים מלתת לו את מבוקשו היה מאיים כי ימית את הילדה מיד. עד שנכמרו רחמיו של הקדוש ברוך הוא ועשה נס. לפתע נכנסו אנשים אל החדר ואז הכרזתי שוב חרם על הרוח וציויתי עליו לצאת הפעם שינה את התנהגותו ובקול בכי מר ספר כי שמו אהרן ובגלל שסבל בחייו מעוני ומחסור לא עמד בו כוחו ואבד עצמו לדעת. עכשיו, כך אמר, מששמע שחברו יצא מן הנער רוצה הוא לצאת מן הילדה – אחותו ולא להכנס אליה עוד. אחר כך נשבע שכעבור זמן מסוים יצא ואכן כשהגיע אותו זמן יצא מאליו מבלי להזיק לה, לשמחתם הרבה של הוריה ושל כל האנשים אשר ראו בסבלה.

באותם ימים הגיעו אלי שני מכתבים מהעיר טוריא. במכתב הראשון ספרו לי על נערה אחת שרוח נכנס בה. דיין היער, כך נכתב אלי, הלך לביתה של הנערה ודרש בחרם מן הרוח שידבר עמו. זמן רב שתק הרוח עד שלבסוף הסכים לדבר. לשאלתו של הדיין מדוע סרב לדבר עמו לפני כן, השיב לו הרוח: "מפני שאינני רוח רעה, פרנס העיר הייתי, וכבוד תורתך בא להחרימני, הייטב בעיני ה' להחרים איש כמוני? והלא לא באתי אל הנערה הזו בגלל חטא שחטאתי, אלא רק שבימי היה בעיר רשע אחד שהצר לחברו מאוד עד שההוא גרש את אשתו ואותו רשע לקחה לו לאשה. אני שידעתי מכל מעשיו הרעים לא מחיתי בו שכן היה האיש מקורב לגדולי אומות העולם ואני חשתי שמא יבולע לקהילה אם אעשה

שכר פרשת חקת - פרק ל"ח ועונש רכה

דבר מה בנידון. בגלל זה נגזר עלי לבוא ולפרסם עווני ברבים ולפרסם עוונות תושבי העיר הזאת".

לשמע דבריו נחרדו השומעים, וכאשר החל הרוח לפרט ולפרסם את מעשיהם הרעים של תושבי העיר, נוכחו לדעת כי דבריו נכונים ופחד גדול נכנס בליבם. הרוח בקש להביא אליו את בני משפחתו. משבאו נקב בשם כל אחד מהם. הוא גם קרא בשמות הנולדים אחרי מותו והיה מגלה לכל אחד מעשיו. הוא גם ידע להגיד איזו שיירה תכנס חלעיר ואיזו שיירה יצאה מן העיר וניזוקה בדרך, כל דבריו נחקרו ונבדקו והוכרו כאמת. כשסיים לדבר בקש ממנו הדיין שייצא. נענה לו הרוח לאמר: "עשיתי שליחותי ומוכן אני ללכת למקומי. שלום עליכם". ברגע זה פתחה הנערה את פיה וקולו של הרוח נשמע. "כבר יצאתי", עוד באותו יום הבריאה הנערה, אלא שכעבור שלושה ימים חזר הרוח לשכון בקרבה, למה רימית אותנו? שאלו אותו. והוא השיב: היה עלי לחזור בגלל דבר אחד.

המכתב הראשון הסתיים בספור יציאתו של הרוח ובמכתב השני שהגיע באחור של ימים מספר, כתבו לי אנשי המקום על שובו של הרוח ובקשו ממני עצה כיצד להפטר ממנו. לפי מה שהבנתי מתוך הכתוב, הכרתי גם אני את הפרנס שרוחו נכנסה בנערה וזכרתי שהיה יהודי זקן וחסיד. לכן כתבתי להם שינהגו בו כבוד אם אכן רוחו של אותו חסיד הוא, נתתי להם סימנים כיצד ידעו כי הוא האיש והזהרתי אותם שאם אין בו אותם סימנים, אזי משקר הוא להם ורק בערמה הצליח לשטות בהם. במכתבי אלליהם כתבתי גגם את נוסח החרם שבו יחרימו את הרוח שייצא.

בערב שבת הגיע מכתבי אל הדיין, חכם העיר, אולם מכיון שהוא כבר קדש את היום, לא פתח את האגרת ולא

רכו שכר פרשת חקת - פרק ל"ח ועונש

ידע מה כתוב בה. רק במוצאי שבת לקח את המכתב בעודנו סגור והלך עמו אל הנערה.

כשנכנס, פנה אליו הרוח ואמר: "הנה יש אגרת ביד החכם ואני יודע מה כתוב בה. עוד לפני שקרא החכם את המכתב אמר הרוח מהיכן הגיע המכתב ומה כתוב בו, למרבה תדהמתם של הנוכחים אשר מהרו לקרוא את האגרת ולהוכיח שאכן ידע הרוח מה כתוב בו כאילו קרא את המכתב בעצמו.

בעוד האנישים עומדים ומשתאים פתח הרוח ותאר שוב את חטאיהם. לשמע דבריו שהוכחו כדברי אמת, פרצו כולם בבכי והרהרו בליבם בתשובה שלמה. כאשר חזרו ושאלוהו מדוע לא עמד בהבטחתו וחזר לגופה של הנערה אמר הרוח כי הפעם יצא ולא ישוב עוד, אולם לא לפני קהל ייצא, אלא כשיניחו לו ויפסיקו לעקוב אחרי הנערה, ייצא מתוכה לעולם.

עשו את רצונו והניחו לו. כעבור ימים מספר כאשר היתה הנערה לבד בבית, נכנס לחדרה נער אחד וראה אותה נופלת ארצה ומכה ברגליה בקרקע מכה גדולה עד שנפל צפורן אצבע רגלה וויצא משם הרוח. הנערה הבריאה מיד ולא יספה הרוח להציק לה עוד כל ימי חייה.

(מנחת אליהו פרק חמישי מבעל המחבר ספר שבט
מוסר וספר מדרש תלפיות)